UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Defectio

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

...lio dictum comprobare licet ab ipso non debuerit proficiscere. *Apoph. ex Plut.*

...*Plut.* Caius Iulius Cæsar, Metello obsistenti, ne pecunias ab ...ceret, ne peccaret in leges: Non idem, inquit, armorum ...tempus est. Abscede igitur, ac postea quum facta pace, ar...ueremus, tunc, si videbitur, plebis petronum age. *Erasf.4.*

...*Plut.*

...quum vidisset fœminam diis procumbentem ita curuaque vt à tergo quædam apparerent, quæ nudari non decet o...hominum, adiit illam, dicens: Non vereris mulier: ne stante ...cum tuum Deo (nam illius plena sunt omnia) parum de...gerat? Idem Æsculapio percussorem consecrasse dicitur, ...ruentes procidentes in faciem contereret, hoc figmento de...homines à superstitione, qui credunt deos non audituros, ...decoro corporis gestu supplicent. *Laert. l.6.*

¶ SIMILITVDINES.

...*Maiad*, vt bonum histrionem quamcunque ei poeta dederit ...nus decorum seruare decet: Ita bonum virum, quamcũ...dederit. Nam ipsa, vt Bion inquit, veluti poetria nunc ...vitam actoris locum nobis tribuit, alias Regis, alias Me...hominis. *apud Stobæum sermo 1. de Prudentia.*

...vt pulchritudo corporis apta compositione membro...oculis, & delectat, hoc ipso quod inter se omnes partes ...ordine consentiunt; Sic hoc decorum, quod elucet in ...approbationem eorum, quibus cum viuitur ordine, & ...moderatione omnium dictorum atque factorum. *Lib.1.*

...vt alia vestis magis sapientem decet quam alia, cum nul...Sic magis congruit hoc aut illo loco viuere.

...herba mutat foliorum colores cum terra in qua na...hic ingraillie viridis, alibi cyanea, & alibi crocea & aliis aliis, ...ita conuenit hominem pro loco, in quo agit, vita ha...mutare. *In similibus.*

...Dignitas, Honestas, Honor, Magnificentia, Maiestas, Ornatus.

Dedecus.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

DEDECVS, ignominia, & veluti infamia quædam, ex re turpi...gita, probrum, turpitudo, ἀισχύνη, ἀκοσμία. Heb. *Kerppah*, ...verbo *Karaph*, opprobrauit, exprobrauit, conuitiatus est, vituperauit. Et in voce passiua, 1. coniug. probris affectus est. Item, *Kalah*, ...ignominia, *Psa.* 83. & *Prou.* 11. 2. à verbo *Kelah* spreuit, ...ignominia affecit. *Deut.* 27. 12.

...dedecet pro eo accipitur, quod est inconueniens, ineptum & ...à inde dedecoro, quod fœdo, & contumelia atque ignominia ...*Ca. Magistratum ipsum dedecorabat.* Huius oppositum est ...media producta, quod est orno. Et decorum, quando sub...um est, quod significat decentiam quandam rebus, personis, ...bus, & locis, siue in agendo, siue in loquendo accommo...

¶ PHILOSOPHICAE SENTENTIAE,

De aduentitio dedecore. DIAL. XXIV. Francisci Petrarchæ,

DO I.

...no crimine infamor. R. Dicebam modo & sic est. Alieni te...dolor attingere potest, non infamia. Verum loquor, Falsa ...fit dura, durabilis non erit, & infamiam & gloriam, vt lon...tuo tu quidem ex agello an mi, propria vitam falce mes...D. Alieno crimine mœstus sum. R. Credo hercle. Esto autem ...innocentia, nisi magis alieno tangeris quam tuo, non vt ...hæreditas, sic & famæ est, & si esset repudiari posset. O...& infamem hæreditatem adire nemo cogitur. Nunc (vt ...successio nulla, nulli agnationum, aut cognatio...gradus, hac in re seu tu clarum tibi, seu tu fuscum nomen o...à te illud non ab alio petendum erit, tuis opus est meritis, ...quidem alienis nec fœdari potes nec ornari. Quid tabellio...? Quid testantem? Qui amantissimo clarissimoque seni ...? seu quid horres obscurum, nec verum decus inde, nec de...Non legatur fama, sed quæritur. D. Meorum grauor infamia. ...quidem tua te premit opinio, humanæ miseriæ radix in...illam, falso falce leuaberis. D. Meorum criminibus infa...Nego id quidem fieri posse, sed vt fatear. Præstat tamen a...flagitiis in famem esse, quam alios tuis. Multo est enim gra...peccati pondus, quam infamiæ, vbi peccatum illis miseria vera ...plurimum, plebeios licet animos illa pungat, hæc mulceat. ...Meorum infamia, non tangi nequeo. R. Tangi pium. Sterni miserum. Proinde dum reliquiæ spei sunt, summo studio tuorum famæ atque inde susceptæ perturbationi tuæ consule. Si spes omnis abierit illis omissis solicitudinem, atque angores deponendos censeo. Nam & incassum niti, & tristitiæ materiam aucupari par demẽtia est. D. Seruilibus probris notor. R. Meritam patientiæ pœnam luis, cum diluere notam possis scelerum, pulsis authoribus. D. At meorum, qui tam facile pelli nequeunt, vror probris. R. Quorum quæso. Iam parentum castigatio filiis nullo iure permissa est. Inde tibi igitur nihil infamiæ, quin potius recto iudicio quasi quidam fulgor ex tenebris nasci potest. Nam cum virtutis proprium difficultas sit, multo difficilius est obscuris, quam claris duobus rectum iter tenuisse. Sin vxoris, quid hic vero te agere oporteat, quorum pro remedio meminisse paulo supra monui. Si natorum, respice, qui viri quos filios habuere. Fabius Maximus, ac Scipio Africanus, & Pompeius Magnus. (Non enim imperii, atque opum, sed ætatis, & gloriæ sequor ordinem) quem aut Vespasianus vltimum, aut Aurelius Antoninus vnicum, aut Seuerus primum, quos in genere alio, Hortensius ac Cicero. Quam postremo filiam Augustus Cæsar. Aut quem filium Germanicus. Magna de luce magnas tenebras videbis, & intelliges, hoc prolis infortunium nescio quidem vnde, sed in maximam quamque familiam suo iure familiarius scandere, & cuique suas vomicas domi esse vel ignotas viciniæ, vel neglectas, nec fratrum, nepotumq; deerant exempla. Illa posui quorum, quo propior, & grauior videri pudor solet. Omnium vna est regula. Alterius quisquis ille sit, maculas inuito alteri, nec affigi posse, nec hærere.

Defectio.

DEFECTIO, Recessio seu rebellio, vel militum ab Imperatore, vel ciuitatis à Domino, dicunturque deficere, qui ab eorum gubernatione & subiectione discedant. Græce ἀποστασία, Heb. *Meredh*, à verbo *Maradh*, defecit ab aliquo, rebellauit, & perfidè egit. Inde ἁμαρτάνω peccò, ἁμαρτία peccatum, ἁμάρτωλος peccator: & fortasse μίαρος, scelestus, Gall. Maraud. quis enim impurior homine apostata, esse potest, præsertim eo qui à sincera Christi cognitione defecit? Dicitur etiam defectio Heb. *Peschaha*, à verbo *Peschaha*, à verbo *Paschaha*, transgressus est legem malitiosè, perfide egit, malignè præuaricatus est, rebellis fuit, defecit.

¶ LOCI BIBLICI.

Defectio, à verbo Dei, *Marc.* 4. ℣. 17. Defectio Israelitarum à domo Dauid, Dei voluntate quatenus contigit, 2. *Par.* 10. 11. & 11. 14. Defectionis à Deo pœna. *Ose.* 7. *v.* 13. 14.

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Nunc venit super te plaga, & defecisti. *Iob.* 4.

Lætetur quasi vinea in primo flore botrus eius. *Ibid.* 15.

Qui spernit modica, paulatim decidit. *Eccl.* 9.

Exspectaui vt faceret vuas, & fecit labruscas. *Esa.* 5.

Concipietis ardorem, & parietis stipulam, spiritus vester, vt ignis, vorabit vos. *ibid.* 3.

Facti sunt sicut herba tectorum, quæ exaruit. *ibid.* 37.

Respexistis ad amplius, & ecce factum est minus, & intulistis in domum, & exufflaui illud: quam ob causam dicit Dominus: quia domus mea deserta est, & vos festinatis vnusquisque in domum suam. *Agg.* 1.

Quis vidit domum istam in gloria sua prima? *ibid.*

Non abiicio gratiam Dei. *Gal.* 2.

Fratres, stabiles estote & immobiles, abundantes in opere Domini. 1. *Cor.* 15.

Sic stulti estis, vt cum spiritu cœperitis, nunc carne consummemini. *Gal.* 3

Currebatis bene, quis vos impediuit? *ibid.* 5.

Bonum facientes non deficiamus, tempore suo metemus. 6.

Spiritum nolite extinguere. 1. *Thes.* 5.

Fratres nolite deficere benefacientes in Christo Iesu. 2. *Thes.* 3.

Non segnes efficiamini. *Hebr.* 5.

Memor esto vnde excideris. *Apoc.* 2.

¶ SIMILITVDO.

Sicut domus quæ habet validum fundamentum, si pars aliqua parietis vel tecti ceciderit, ruina eius magna non erit, quia potest fieri, vt iterum reparetur: si autem fundamentum eius casum fuerit passum, tunc est ruina eius magna, quia tota venit deorsum: Sic & Christianus si aut fornicatus fuerit, aut adulteratus, aut homicidium fecerit, cecidit quidem, tamen ruina eius magna non est, quia pœnitentia iterum potest surgere, sicut Dauid: si autem de fundamento fidei aliquid fuerit passus, id est, si præuaricatus fuerit, & ad gentiles aut hæreticos transierit, tunc est ruina eius magna, quia totus funditus ruit. *In 7. Matth. hom.* 20.

¶ EXEMPLA BIBLICA.

Defectionis exempla: Sodomitæ & alii, *Genes.* 14. *vers.* 4. Filii Dei, 6. *vers.* 2. Absalom, 2. *Sam.* 15. *vers.* 10. Edom. 2. *Paralip.* 21. *v.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

8.Oseæ Rex,2.*Reg*.17.℣.4.Ezechias,18.℣.7.Ioachim,24.℣.1.Sedechias ℣ 20.Israelitæ,2.*Paral*.10.℣.16.Edom & Lobna,2.*Paral*.21.*versi*.10. Sedechias,36.℣.13.*Ier*.37.℣.2.& 52.℣.3.Populus,15.℣.6. multi Discipuli,*Ioan*.6.℣.66.Hymenæus & Alexander,1.*Tim*.1.℣.20. Nicolaitæ, *Apocal*.2.℣.5.6.Defectio à verbo Dei,*Marc*.4.17.Defectionis à Deo pœna: Ose.7.13.

Vide Apostasia.

Defensio.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

DEFENSIO, Græce ἀντίληψις, ιος, ἡ, & παραλαμβάνω, defendo dicitur, propugnatio, patrocinium, tutela: προστασία, συνηγορία. Hebr. *Magben*, à verbo *Ganan*, protexit in modum hortl circunsepti materia sua, muniuit, seu cooperuit aliquem scuto, circundedit, defendit cingens vndique quendam, ceu muro, ne ad eum irrumpere possit inimicus. Hebræis *Gan* dicitur hortus circummunitus septo vel maceria: *Magben*, clypeus, scutum. Metaphoricè Deus vocatur Clypeus piorum: & penes eum sunt Scuta terræ, Psal. 47. Nam eius est officium terram protegere. Principes etiam scuta populorum appellantur.

Defendo & offendo contraria sunt. Est enim offendere, incurrere in aliquid, atque incidere. *Terentius: Offendi aduenienſ hinc quendam mei loci atq; ordinis, hominem. hoc est, incidi.*

Defendere verò est arcere. *Virg. Solstitium pecori defendite, id est, depellite.* Et quoniam qui incidunt in aliquid, solent sæpe lædere id, in quod incidunt; è conuerso, qui depellunt, tuentur: factum est, vt offendere pro lædere vsurpetur, & defendere pro tueri, & quasi vim depellere.

Non reprehendimus iniuria affectos, si defensionis suæ causa non solùm vicinos, sed etiam exteros sibi adiungunt. *Thucyd. lib.1.*

Defensio est ex lege naturæ, cunctis mortalibus communis, summi Dei voluntate, Gentiumq; consensu comprobata, vna cum mundo orta & desitura: cui neque ciuiles neque Pontificiæ leges, hominum placito nixæ & chartis exaratæ derogare possunt. Non est enim hæc ab hominibus facta lex, sed ab ipsa natura in omnium hominum pectoribus atque animis insculpta, inscripta, infixa. *Fr. Guicciardin. hist. lib.10.*

¶ APOPHTHEGMATA.

Antisthenes, aiebat, homines virtute præditos, eos sibi parare propugnatores, qui & fortes sint, & iusti. Nolunt enim defendi, si quid iniusti admittant. Improbi contra fortes defensores quærunt, iustos nolunt. *Laer. lib.6.c.1.*

Cicero, M. Cœlium melius obiicientem crimina quam defendentem, bonam dextram, malam sinistram habere dixit: huc alludens, quod in pugna dextra gladium tenemus, sinistra clypeum: gladio ferimus, clypeo defendimus. *Lib.4.apoph.*

¶ SIMILITVDO.

Amphisbena serpens vtrinque caput habet; & vtralibet corporis parte pro cauda vtitur. Ita quidem ancipites, nunc hac, nunc diuersa ratione se tuentur, & cum est commodum, ad ecclesiasticam libertatem confugiunt, cum visum est, principum prætextu rem gerunt, canonum obliti. *in Simil.*

¶ BIBLICA EXEMPLA.

Defensionis humanæ exempla: Moses, *Exod*.2.℣.17. 18.19. Othoniel. *Iudic*.3.℣.9. Ehud, ℣.15. Samgar, ℣.31. Principes, seu fortes Dauidis, 1.*Paral*.11.℣.14.

¶ FABVLA.

Anguis.

Anguis cum à plurimis premeretur, ad Iouem supplex confugit, querens iniurias & vim hominum. Cui Iupiter, si is, qui te primus pressit, fuisset à te percussus: reliqui à te abstinuissent pedes suos.

Fabula significat eos qui primis oppugnatoribuus resistant, aliis terrori esse solere. *Ioach. Cam. Fab. Æsop.*

Vide Bellum. Item, Iudex, Iudicium, Iustitia, Fortitudo.

Definitio.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

DEFINITIO, Græce ὅρος, ου, ὁ, & ὁρίζω. Hebr. *Guebulah*, terminus, determinatio, terminatio. Limes, à verbo *Gabal*, limitauit aliquid suis lateribus & terminis, limites constituit. Item *guedber*, sepes & à verbo *Gadbar*, sepiuit. Item *guezer*, à verbo *Gazar*, dissecuit, diuisit, separauit, ligna secundo diffiduntur quæ omnia bene conueniunt definitionem nominum & rerum definitionem vel ratio definitio oratio, quæ quid est, quod definitur, explicat. *Tullius secund. Cic. in Topic.*

Diffinitio est patefactio quasi rerum operarum, quæ sit, aperitur. *secund. Cicero. in principio secundi de finibus bonorum & malorum.*

Diffinitio est ratio ex differentiis vnitatem habens. *Arist. lib.7. Metaph.*

Diffinitio est ratio, quæ ex differentiis scilicet ratione harum secundum rectum diuisarum, id est, per se dictarum per accidens.

Diffinitio est terminus, qui rem totaliter intellectam extra, cui conueniat, nec aliquid est intra cui non conueniat. *Thom. super lib. peri hermenias, lect. 4. prin.*

Diffinitio duplex, quid rei, & quid nominis. Diffinitio rei est, quando res concipitur per aliquam formam respondens ei per omnia. *Beatus Thomas contra Gentes cap.49.*

Diffinitio quid nominis, importat quasi expositionem significationis nominis, non tamen semper indicat essentiam. Diffinita non semper habent eam. *B. Thom. secund. sent. q.2.art.1.*

Diffinitio est rei propositæ propria & dilucida comprehensa verbis enunciatio, quæ constat maxime genere & differentiis, propriis, vt homo est animal rationis capax mortalium. Differt autem à descriptione, quod descriptio est oratio per quasdam proprietates declaratio, vt homo erectus caput erectum habens, spectansque in cœlum.

Diffinitiones naturales, & dialecticæ differunt, quia naturalis diffinit per causam finalem, Sed dialectica per genus & differentiam: & talis diffinitio ab antiquis vocatur formalis.

Diffinitio à definitione differt, quia definire est dare: diffinire verò est hoc ab illo, finiendo aut separando. *Ioan. Duns. lib.1.*

Nihil perfecte diffinitur, nisi substantia. *ex B. Thom. q.2.art.1.*

¶ PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Definitio est oratio, quæ id quod definitur, explicat. *Arist. l.1.c.4.*

Illud perspicuum est definitionem orationem esse, cum res sit, explicat: atque id quod quicque aliquid est, non esse tantum esse, vel primum & maxime, & omnino. *Arist. 5.T.19.*

Definitio est, non si nomen idem quod oratio sit, (nam enim pacto omnes orationes essent definitiones? Ne quidem est, vt nomen idem efficiat: quod quæuis oratio: in Iliad. erit) sed si primi cuiusdam sit. Quo in genere sunt quæ non ex eo dicuntur, quod aliud de alio dicitur. *Arist. 4.T.13.*

Definitio quædam est cognitio. *Top. l.6.c.1.t.1.*

Definitio cognoscendæ rei gratia traditur: & non ex rebus & verbis quibuslibet: sed ex primis & magis perspicuis, quemadmodum in demonstrationibus. Ea enim vis est omnis doctrinæ & disciplinæ. *Top. l.1. loc.13.*

Quanquam præstat omnino eniti, vt possemus omnibus intelligamus & cognoscamus: (habet enim vt ad scientiam) tamen apud eos, qui rem ex talibus cognoscere, necesse est profecto rem definiendo ex iis, quibus quæ illis notæ sunt & perspicuæ: sed tamen illudum est, eos qui ita definiunt, vim & naturam rei explicare se. *ibidem.*

Omnes, qui recte rem definient, genere differentiis debent: quæ in iis sunt rebus quæ omnino, & per se notæ magis perspicuæ, quam forma. *ibid.*

Definitio ex iis quæ cuique planiora sunt & notiora debet. *ibid.*

Perspicuum est non iis talibus, sed iis quæ omnino rem esse definiendam: quippe cum ita demum ratio per sit futura definitio. *ibid.*

Intelligendum est non esse hujus disputationis tractare, quid sit definitio, & quemadmodum sit definitio, nus hoc solum dicendum est, & definitionem, & rem rei per ratiocinationem posse concludi. Nam cum sit, quæ quid res sit explicat, eaque sola quæ in definitione in natura rei dici debeant: quæ hæc ipsa compleat, definitio sit necesse est. Non enim aliud definitio est, quidem nihil aliud in re natura dicitur. *Top. l.2.*